

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 21P/179/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113216732
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Gizela Pavelová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7113216732.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou Mgr. Gizelou Pavelovou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti J., W., L.. X.X.XXXX a J., L.. X.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Košice, na návrh matky C.. W.. N. J., G.., nar. XX.X.XXXX, bytom T., T. Č.. XX, zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou AK so sídlom Košice, Štúrova č. 20, za účasti otca C.. W. J., nar. XX.X.XXXX, bytom T., O. Č.. X, zastúpeného JUDr. Irenou Sopkovou, advokátkou AK, so sídlom Košice, Hlavná č. 25, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností takto

r o z h o d o l :

Z v e r u j e maloletú W. J., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca.

Zo strany matky u r č u j e pre maloletú výživné vo výške 450,- EUR mesačne od 1.10.2015 do budúcnosti, ktoré je matka p o v i n n á posilať otcovi vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Styk matky s maloletou n e u p r a v u j e .

Z v e r u j e maloletú J. J., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky.

Zo strany otca u r č u j e pre maloletú výživné vo výške 350,- EUR mesačne od 1.10.2015 do budúcnosti, ktoré je otec p o v i n n ý posilať matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

U p r a v u j e styk otca s maloletou tak, že otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou J. každý párný týždeň v roku od piatku od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod., cez jarné prázdniny v párnom roku, počas letných prázdnin od 1.7. do 15.7. a od 1.8. do 15.8., cez Veľkonočné sviatky počas prvých troch dní v nepárnom roku a cez zimné prázdniny prvých šesť dní v párnom roku počas sviatkov a prázdnin vždy od 9,00 hod. prvý deň do 19,00 hod. v posledný deň stretnutia.

Matka je p o v i n n á dieťa na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať mu ho pred svojím bytom, kde je otec p o v i n n ý dieťa po ukončení stretnutia vrátiť matke.

Matka a otec sú p o v i n n í zaplatiť na účet Okresného súdu Košice I trovy štátu vo výške 293,72 EUR, do 15. dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd v y s l o v u j e predbežnú vykonateľnosť výroku o úprave styku otca s maloletou.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka maloletých detí dňa 11.6.2013 požiadala Okresný súd Košice II, aby zveril maloletú W. a J. do jej osobnej starostlivosti. Navrhla určiť výživné zo strany otca pre W. vo výške 300,- EUR mesačne a pre J.L. vo výške 250,- EUR mesačne.

V návrhu podanom na Okresný súd Košice I, vedenom pod č. 11P/169/2013 zo dňa 25.11.2013 požiadala o zverenie detí do jej osobnej starostlivosti a výživné pre W. žiadala určiť vo výške 450,- EUR a pre J. vo výške 350,- EUR mesačne.

Dňa 4.7.2014 požiadala súd, aby predbežným opatrením zveril maloletú J. do jej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že po začatí konania neustále dochádza medzi ňou a otcom maloletej ku konfliktom pri výchove maloletej.

Súd návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia dňa 10.7.2014 zamietol po tom, čo zistil, že žiadna bezprostredná ujma maloletej nehrozí. Matka nepreukázala vážnu potrebu dočasnej právnej úpravy, nakoľko sama v podaní uviedla, že maloletá sa nachádzala v jej starostlivosti a otec sa na výchove maloletej rovnako podieľal. Matka teda nepreukázala, že by bola starostlivosť o maloletú nejakým spôsobom zanedbaná, a že by bol ohrozený jej vývoj, zdravotný či psychický stav a ani nepredložila dôkazy o skutočnostiach odôvodňujúcich nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ktoré by odôvodnili okamžitý zásah súdu vo forme predbežného opatrenia. O odvolaní matky rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením č. 8CoP/374/214-134 zo dňa 9.9.2014 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Dňa 9.10.2014 otec podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, navrhol zveriť staršiu dcéru W. do jeho osobnej starostlivosti, mladšiu J. zveriť matke a upraviť jeho stretávanie sa s maloletou J..

Okresný súd Košice I uznesením č. 21P/179/2013 -144 zo dňa 13.10.2014 jeho návrh zamietol.

Krajský súd Košice uznesením č. 8CoP/473/2014-158 zo dňa 26.11.2014 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil v časti úpravy styku otca s maloletou a rozhodol tak, že otec je oprávnený sa s J. stretávať každý páry týždeň v roku od piatku 15:00 hod. do nedele 19:00 hod., každý nepáry týždeň v roku vo štvrtok od 15:00 hod. do 19:00 hod., cez vianočné prázdniny od 24.12.2014 od 19:00 hod. do 28.12. do 19:00 hod. a od 2.1.2015 od 9:00 hod. do 6.1.2015 do 19:00 hod., cez jaré prázdniny od 21.2.2015 od 9:00 hod. do 24.2.2015 do 19:00 hod., cez veľkonočné prázdniny od 5.4.2015 od 9:00 hod. do 7.4.2015 do 19:00 hod., cez letné prázdniny nepáry rok od 1.7.2015 od 9:00 hod. do 15.7.2015 do 19:00 hod. a od 1.8.2015 od 9:00 hod. do 16.8.2015 do 19:00 hod. a cez letné prázdniny v páry rok od 15.7.2015 od 19:00 hod. do 1.8.2015 do 9:00 hod. a od 16.8.2015 od 19:00 hod. do 31.8.2015 do 19:00 hod..

Okrem konania vo veci úpravy práv a povinností k maloletým deťom je na tomto súde vedené aj konanie o rozvod manželstva rodičov maloletých detí. Súd poveril kolízneho opatrovníka prešetrením pomerov v rodine maloletých detí.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice podal súdu správu z prešetrenia pomerov dňa 14.3.2014.

V tejto správe uviedli, že spisová dokumentácia detí je ÚPSVaR vedená od júna 2013, z dôvodu podania návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia vo veci úpravy rodičovských práv a povinností. Konanie v predmetnej veci bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach, č.k. 8CoP/390/2013-36 zo dňa 16.10.2013 zastavené. Z manželstva rodičov pochádzajú dve nezaopatrované deti, maloletá W. a maloletá J.. Menovaní neuvádzali vyživovaciu povinnosť k iným deťom. Po podaní návrhu matkou bolo na Okresnom súde Košice I začaté aj konanie o rozvod manželstva pod č.k. 21P/86/2013. Otec, C.. W. J., L. XX.X.XXXX, trvale bytom T.Š., A.. O. Č.. X, je zamestnaný v pozícii štátneho lekára Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice, ul. Rastislavova č. 43, kde podľa vlastných udaní v rámci stabilnej pracovnej doby (od 7.30 hod. do 15.30 hod., bez zaradenia do výkonu služieb), vykazuje čistý priemerný mesačný príjem v sume 1.468,- EUR. Zároveň realizoval v pozícii odborného konzultanta ďalšie aktivity na základe dohôd o vykonaní činností pre ÚVV a ÚVTOS Košice, ul. Floriánska č. 18 s dohodnutou odmenou v sume 56,- EUR mesačne, ako aj pre ÚVV a ÚVTOS Prešov, ul. kpt. Nálepku č. 1, kde odmena predstavuje sumu 56,- EUR mesačne. Zo strany tunajšieho ÚPSVaR poberá prídavky na dve nezaopatrované deti v sume 47,04 EUR mesačne. Pripúšťa bezpodielové spoluvlastníctvo s manželkou k dvom bytom situovaným v mieste ich trvalého bydliska, k dvom garážam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Košíc, ako aj k doposiaľ neskolaudovanej chate pri Domaši.

Otec sa podľa vlastných udaní doposiaľ stabilne zdržiava v rozsiahlo upravenom 6-izbovom byte s kuchyňou a príslušenstvom, kde ide o pôvodné bydlisko matky a maloletých. V domácnosti už nie je nikto ďalší prítomný. Náklady za bývanie v podobe úhrady platby do fondu opráv v sume 157,95 EUR

mesačne, spotreby elektriny v sume 37,40 EUR mesačne, spotreby plynu v sume 65,- EUR mesačne, odvozu komunálneho odpadu v sume 15,- EUR mesačne, koncesionárskych poplatkov v sume 4,64 EUR mesačne, za možnosť užívania káblovej TV v sume 25,- EUR mesačne, za možnosť užívania internetu v sume 23,22 EUR mesačne, znáša sám. Taktiež hradí splátku hypotekárneho úveru v sume 119,23 EUR mesačne, splátku jeho úrokov v sume 25,68 EUR mesačne, platbu za jeho vedenie finančnou inštitúciou v sume 3,99 EUR mesačne, platby poistenia bytu v sume 200,- EUR ročne a zákonného poistenia osobného motorového vozidla ním užívaného (zn. Peugeot 307) a platbu osobného úrazového poistenia v sume 4,98 EUR mesačne. Platbu totožného poistenia manželky v sume 9,39 EUR mesačne uhrádzal do januára 2014.

Matka, C.. W.. N. J., G., rod. M., nar. XX.X.XXXX, trv. bytom T., A.. O. Č.. X sa od 1.7.2013 bez prihlásenia zdržiava na adrese T., A.. T. Č.. XX. Je zamestnaná v rámci trvalého pracovného pomeru v pozícii obchodného zástupcu v Mundipharma Gesellschaft m.b.H, so sídlom v Bratislave, ul. Svätoplukova č. 28, s miestom pôsobenia v Košickom a Banskobystrickom kraji, kde podľa vlastných udaní v rámci pohyblivej pracovnej doby vykazuje čistý priemerný mesačný príjem v sume 1.172,77 EUR. Menovaná pripúšťa iba rozsah bezpodielového spoluvlastníctva s manželom.

Matka sa od 1.7.2013 s obidvomi dcérami zdržiava v 3-izbovom prenajatom byte s kuchyňou a príslušenstvom. V domácnosti už nie je nikto ďalší prítomný. Obytné priestory sú po nedávnych úpravách spôsobom užívania rozdelené na spoločenskú časť (kuchyňa, obývačka), spálňu a detskú izbu. Sú vybavené štandardným nábytkom, spotrebičmi a úžitkovými predmetmi dennej potreby, pričom domácnosť adekvátne zohľadňuje aktuálne odôvodnené potreby všetkých jej členov. Maloleté majú vytvorený priestor na trávenie nočného spánku, oddych, prípravu na vyučovanie, či prípravu na záujmové aktivity. Náklady za bývanie, v podobe úhrady nájomného a spotreby energií v celkovej sume 500,- EUR mesačne znáša matka. Zároveň sa podľa vlastných udaní podieľa na úhrade platieb osobného životného poistenia.

Maloletá W. navštevuje 2. ročník bilingválneho gymnázia v Košiciach, ul. Trebišovská č. 12. Stravuje sa v jedálni zariadenia s potrebou úhrady sumy 20,- EUR mesačne. V septembri 2013 jej matka uhradila jednorazové školské poplatky, ako aj nákup pomôcok na vyučovanie v celkovej sume 30,- EUR. Taktiež jej zabezpečuje nákup MHD - lístkov v sume 10,- EUR mesačne, či kredit do mobilného telefónu v sume 10,- EUR mesačne. Maloletá navštevuje Základnú umeleckú školu v Košiciach, ul. Jantárová č. 6 (hra na gitaru) s potrebou úhrady školného v sume 11,- EUR mesačne, platby na ZRPŠ v sume 20,- EUR (6 mesiacov), či nákupu príslušných učebníc. Začiatkom roka 2014 absolvovala lyžiarsky výcvik, ktorého náklady v sume 200,- EUR zabezpečil otec. Zároveň jej údajne poskytol vreckové vo výške 30,- EUR. Je zdravá, doposiaľ prekonala bežné detské ochorenia.

Maloletá J. navštevuje 3. ročník Základnej školy v Košiciach, Park Angelinum č. 8. Stravuje sa v jedálni zariadenia s potrebou úhrady sumy 20,- EUR mesačne, kde zároveň navštevuje družinu s povinnou platbou v sume 11,- EUR mesačne. Na začiatku školského roka jej matka zároveň uhradila platbu na ZRPŠ a do triedneho fondu v sume 24,50 EUR, zálohovú platbu za účasť v škole v prírode organizovanej v 2. polovici školského roka v sume 40,- EUR, ako aj nákup pomôcok na vyučovanie. Maloletá navštevuje Základnú umeleckú školu Márie Hemerkovej v Košiciach, ul. Hlavná č. 68 (hra na klavír), v súvislosti s čím jej otec zabezpečuje platbu školného v sume 25,- EUR mesačne. V intenzite 2-krát týždenne sa tiež zúčastňuje tréningov tanečného krúžku na Súkromnej základnej umeleckej škole Boby Brelly v Košiciach, ul. Hroncova č. 23 s potrebou úhrady školného v sume 9,- EUR mesačne, na čom sa podieľa otec. Maloletá je zdravá.

V rámci osobného pohovoru matka uviedla, že na ňou podanom návrhu trvá v celom rozsahu, s poukázaním na úhradu niektorých vyššie spomínaných potrieb detí povinným otcom. Zároveň pripustila, že otec jej v januári/2014 a vo februári/2014 poskytol sumy výživného vo výške po 200,- EUR/1 mesiac na jedno dieťa. S dcérami tiež absolvuje v rôznom rozsahu rekreačné pobyty a kultúrne podujatia, ktorých náklady zabezpečuje sám. Matka poukazuje aj na konfliktné situácie súvisiace s rozdielnymi predstavami manžela na výkon jeho styku s dcérami, v rámci ktorého nie je zohľadňovaná vôľa detí, ich denný režim, či školské povinnosti. Taktiež namieťa spôsob požiadaviek odporcu o stretnutia s maloletými, nakoľko termíny styku konzultuje s deťmi, nie s ňou. Zároveň ich žiada, navrhuje v nedostatočnom predstihu pred jeho samotným výkonom. V súvislosti s uvádzaným má navrhovateľka ambíciu podať návrh o úpravu styku manžela s deťmi s konkrétne stanovenými podmienkami. Naopak, otec s návrhom v predmetnej veci nesúhlasí z titulu ním prezentovaného skutočného záujmu o obnovu spoluzitia s

manželkou a následného spoločného výkonu osobnej starostlivosti o dcéry. Svoje stanovisko k podobe ich zverenia bude podľa vlastných udaní konkretizovať až na vytýčenom pojednávaní. Zároveň však výšku navrhovaného výživného označil za nereálnu, vychádzajúc z osobných príjmov, z príjmov matky, predovšetkým však zo skutočných aktuálnych potrieb detí. Taktiež uviedol, že s dcérami bol do novembra 2013 v pravidelnom osobnom kontakte, pričom od uvádzaného obdobia mu manželka v možnosti stretnúť sa s nimi neodôvodnene bráni.

V dňoch 26.7.2013 a 3.9.2013, boli realizované rozhovory s maloletou W., bez priamej prítomnosti inej osoby. Maloletá za ňou predpokladaný dôvod odsťahovania sa matky v júni/2013 označila ňou registrované dlhodobšie partnerské konflikty medzi rodičmi, ktoré následne okomentovala vyjadrením : „...otec pil a mamu bil, bil aj mňa ...“. Za osobu, s ktorou doposiaľ zvykla zdieľať svoje problémy, ktorá jej je prirodzene osobnostne bližšia, označila matku. K situácii potenciálneho trvalého odlúčenia rodičov uviedla matku ako rodiča, s ktorým chce do budúcnosti jednoznačne zdieľať spoločnú domácnosť. K podobe zverenia do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sa počas prvého rozhovoru nevedela vyjadriť, nakoľko si to reálne v tom čase nedokázala predstaviť. V rámci druhého rozhovoru jednoznačne zamietla spomínanú podobu zverenia, pričom potvrdila svoju predstavu zdieľať spoločnú domácnosť s matkou.

Dňa 2.12.2013 bol vykonaný rozhovor s maloletou J., bez priamej prítomnosti inej zainteresovanej osoby, s cieľom zistenia jej vnímania situácie v rodine, ako aj jej údajného odmietania v tom čase pomerne intenzívneho styku s otcom. Maloletá intenzitu v tom čase uskutočňovaného styku s otcom označila za pre ňu neprijateľnú, až únavnú. Zároveň uvádzala, že otcovi sa svoju vôľu ostať niektoré víkendy s matkou pokúšala naznačiť, čo však on neakceptoval. Za osobu, s ktorou chce v budúcnosti zdieľať spoločnú domácnosť jednoznačne označila matku, pričom svoju predstavu o intenzite stretnutí s otcom definovala ako jeden víkend v mesiaci. Následne pripustila aj možnosť ich stretnutí v niektorý deň pracovného týždňa, „ ...ale iba vtedy keď nebude mať veľa povinností /krúžky, škola/, lebo je to únavné ..., ... z toho presúvania od otca k mame som stále unavená ...“.

Matka v minulosti poukázala aj na upozornenia triednej učiteľky dieťaťa o registrovaní zjavne zníženej koncentrácii na výkon školských povinností, či schopnosti adekvátne napredovať pri získavaní vedomostí a zručností počas vyučovania. Manželia s maloletou od septembra 2013 absolvovali niekoľko vyšetrení u detských psychológov.

Dňa 10.3.2014 bolo na podnet odporcu tunajším úradom vykonané opakované prešetrenie aktuálnych bytových a sociálnych pomerov detí, nakoľko namietal úroveň poskytovanej osobnej starostlivosti o dcéry zo strany matky. V rámci zisťovania vyššie spomínaných skutočností, v zmysle zabezpečenia hygienickej údržby domácnosti, jej celkovej vybavenosti s prihliadnutím na súčasné potreby detí, ako aj ich denný režim, úrad hodnotil námietky pána J. ako neodôvodnené. Vzhľadom na spomínané skutočnosti v zmysle rozdielnych postojov rodičov k zabezpečovaniu osobnej starostlivosti o ich deti do budúcnosti, si úrad ponechal právo vyjadriť sa k návrhu v predmetnej veci až po ich vypočutí na pojednávaní.

Z výpovede matky maloletých detí súd zistil, že manželstvo uzavreli dňa 17.8.1996. Z ich manželstva pochádzajú dve maloleté. Priebeh manželstva hodnotila spočiatku ako veľmi pozitívne, neskôr dochádzalo ku konfliktom, nezhodám a hádkam. Zo strany otca maloletých detí išlo aj o fyzický a psychický atak na jej adresu. Nebolo to jednorazové, ale počas manželstva pretrvávajúce. Deti boli svedkom toho, ako ju manžel bil, ako na ňu nadával. V máji 2013 ju manžel dvakrát po sebe fyzicky napadol, na čo podala na neho trestné oznámenie, bol uznaný vinným. Čo sa týka výchovy maloletých detí, otec sa na nej minimálne participoval. Celú starostlivosť a všetky aktivity spojené so školou, učením boli na pleciach matky. Otec sa venoval deťom občas počas víkendu, keď sa išli lyžovať. Spočiatku si myslela, že zostane v manželstve kvôli deťom, ale práve kvôli deťom sa rozhodla o rozvod manželstva, aby neboli svedkami fyzických a psychických atakov.

Od júna/2013, kedy spolu s deťmi opustila spoločnú domácnosť a odišla bývať do prenajatého bytu, všetky náklady spojené s užívaním bytu, so základnými potrebami hradila sama. Otec od júna 2013 vôbec neprispieval na potreby detí. Staršia dcéra sa vôbec nechcela kontaktovať s otcom, nemala o to záujem, mala voči nemu averziu. Manžel ju v tom čase upodozrieval, že mu bráni v kontakte so

staršou dcérou, vtedy mala dcéra 15 rokov. Je to pubertálny vek a ťažko bolo nútiť dcéru, keď ona s ním nechcela ísť na víkend. Mladšia dcéra ku nemu pochtivo chodila, lebo otec si to tak želal.

Keď prišli do novej domácnosti, deťom nastolila taký režim, že staršia dcéra si musí pravidelne upratovať svoju izbu, pomáhať matke. Keďže bola v pubertálnom veku, povedala, že pri otcovi to nemusí robiť, že ona nemá problém, kedykoľvek odísť k otcovi. Situácia sa vyhrotila dňa 20.3.2014, keď staršia dcéra odišla k otcovi s tým, že u otca je to lepšie, nemá žiadne povinnosti, nemusí nič robiť a má sa tam veľmi dobre. Keď sa o tom opakovane rozprávali dcéra povedala, že jej to tak vyhovuje, že jej je tam dobre, ona tam nemá žiadne povinnosti a nemusí nič robiť, pričom u matky musela pomáhať. Matka si myslela, že dcéra svoj postoj zmení a preto chcela, aby deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti a navrhla ich neobmedzený kontakt s otcom. Deti sú zdravé, problémy s nimi nie sú.

Pracuje od 1.5.2014 vo firme Bayer, s.r.o. Jej brutto príjem by mal byť vo výške 2.000,- EUR mesačne.

Z výpovede otca maloletých detí súd zistil, že žili 18 rokov v harmonickom manželstve. Nehodnotil ich manželstvo až tak zle, ako ho hodnotila jeho manželka. Priznal, že manželku raz udrel, po konflikte, ktorý vznikol po návšteve divadla. Tvrdil, že požíva alkoholické nápoje iba pri príležitosti narodenín, osláv a sviatkov. Tieto akcie sa konajú v týždni cca dvakrát, ale nikdy nevypije toľko, aby stratil kontrolu sám nad sebou a nikdy viac nevystupoval agresívne na manželku a deti.

Podľa neho ich nezhody začali vtedy, keď medzi nimi vznikol diametrálny názor na výchovu detí. Potvrdil, že ich staršia dcéra je od marca 2014 u neho, ale v žiadnom prípade nie je voči nej benevolentný. V byte upratuje, musí sa postarať o svoje veci. On sa naučil variť. So staršou dcérou si veľmi dobre rozumie. Od mladšej dcéry v budúcnosti očakával tiež príchod ku nemu.

Pracuje ako lekár na rádiodiagnostike a jeho priemerný čistý mesačný zárobok je 1.950,- EUR brutto a 1.400,- EUR netto. Uplatňuje si aj daňový bonus a poberá aj rodinné prídavky na dve deti vo výške 47,04 EUR. Nepracuje už pre väznicu v Košiciach ani v Prešove. V minulosti vo väznici vykonával len poradensko-odbornú činnosť, bol tam garantom ich röntgenového zariadenia, ktoré má každý ústav. V januári/2014 a februári/2014 dal matke detí po 200,- EUR, ale za celé to obdobie, odkedy nežijú v spoločnej domácnosti kupoval deťom, čo potrebovali - prispieval vecnými plneniami. Za inkaso bytu, kde žije platí 1.500,- EUR spolu, 157,95 EUR je inkaso; fond opráv 143,- EUR; úver za byt je 150,- EUR; ročné poistenie budovy a domácnosti je 500,- EUR; za televíziu+internet+alarm platí 500,- EUR ročne; odpad a smeti 120,- EUR ročne. Deti majú životnú a šetriacu poisťku, na tejto sa podieľa sumou 300,- EUR mesačne spolu na každé dieťa. Na tieto platby mu prispieva aj jeho matka. Otec žiadal, aby staršia dcéra bola zverená do jeho osobnej starostlivosti. Mladšiu dcéru navrhoval zveriť do striedavej osobnej starostlivosti. Čo sa týka výživného na staršiu dcéru Ivanu tam navrhuje určiť výživné v takej istej sumy, v akej ju požadovala matka dieťaťa.

Vzhľadom k tomu, že sa W. do januára/2014 odmietala s otcom čo i len stretávať a vyjadrila sa tak aj pred kolíznym opatrovníkom, že bola napádaná otcom rovnako ako jej matka, matka navrhla zistiť jej názor na jej zverenie jednému z rodičov znalcom. Predložila súdu správu z psychologického vyšetrenia maloletej J. zo dňa 3.1.2014. V správe je uvedené, že Bibiána otca odmieta. Príčiny jej odmietania navrhla tiež prešetriť znalcom.

Kolízna opatrovníčka uviedla, že skutočnosť, že dieťa zmenilo bydlisko a že sa odsťahovalo k otcovi, jej bola oznámená právnu zástupkyňou otca. Preto iniciovala dňa 16.4.2014 stretnutie so staršou dcérou manželov J.. W. jej povedala, že je pravdou, že v minulosti odmietala čo i len častejšie stretávanie sa s otcom a jednoznačne uvádzala, že je jej matka osobnostne bližším človekom, s ktorým môže zdieľať svoje dievčenské problémy a potreby, ako otec. Uviedla, že otec sa od minula dosť zmenil, že už vie aj variť a že terajší pobyt u otca jej vyhovuje. Čo sa týka rozhovoru s matkou o tom, ako to bude do budúcnosti, maloletá očakáva, že matka sa s ňou začne na túto tému rozprávať. Sama si nevie predstaviť, že by prišla za mamou a začala túto tému rozoberať. Odkedy býva u otca, bola spolu s mamou iba raz, bolo to asi po mesiaci. Nevedela sa spontánne vyjadríť k dôvodom, pre ktoré od mamy odišla. Povedala, že si prestali v mnohých veciach rozumieť.

Na zistenie skutočných dôvodov a možnosti zverenia oboch maloletých detí, takisto aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice navrhol vyšetriť deti znalcom.

Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie a podaním posudku poveril vyšetriť maloleté deti a ich rodičov a dňa 22.4.2015 znalecký posudok doručil súdu.

G.. L. J., ktorý

V záveroch svojho posudku uviedol, že posúdenie meritórnej otázky aká je najvhodnejšia forma úpravy rodičovských práv a povinností, je treba formulovať pri zohľadnení situácie v rodine, ktorá vznikla viac než pred rokom, kedy sa maloletá Ivana vrátila bývať k otcovi a došlo k oddeleniu sestier. Z pedopsychologického hľadiska táto skutočnosť predstavuje rizikovú a nevhodnú alternatívu štruktúry rodinného prostredia dvoch súrodencov, ale je pravdou, že násilné prinútenie ktorejkoľvek z maloletých nasťahovať sa k druhému rodičovi by s veľkou pravdepodobnosťou mohlo spôsobiť ešte horšie podmienky pre obe maloleté. Alternatívou „menšieho zla“ je ponechanie status quo situácie a v takom prípade je však nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú frekvenciu stretávania sa oboch maloletých s tým druhým z rodičov.

K otázke striedavej starostlivosti je možné konštatovať, že rodinná situácia nie je na to dostatočná konsolidovaná.

Ohľadom úpravy styku detí s rodičom znalec uviedol, že tento treba prispôbiť k povinnostiam a záľubám oboch maloletých detí tak, aby nevnímali stretnutie s druhým rodičom ako necitlivý zásah do svojho sveta. Zároveň je však prioritne dôležité uspokojiť stretnutia s druhým rodičom tak, aby to zároveň umožňovalo stretnutie sa oboch maloletých, pričom v praxi sa pre podobnú schému rodinnej konštelácie osvedčil model, pri ktorom jeden víkend môže tráviť maloletá W. u matky, čo bude príležitosťou pre sestry byť spolu a nasledujúci víkend môžu sestry opäť stráviť celý spolu, keď pôjde maloletá J. k jej otcovi. Podmienkou je štruktúru stretnutí s maloletými vopred prediskutovať a predložiť im ju ako schému, ktorú budú všetci rešpektovať bez výhrad. Podmienkou použiteľnosti uvedeného modelu je korekcia aj na strane oboch rodičov v smere, v ktorom budú uprednostňovať potreby svojich detí pred vlastnými potrebami.

Na otázku, či styk maloletých detí s niektorým z rodičov neohrozuje ich zdravie, zdravý vývoj a výchovu, znalec uviedol, že na podklade všetkých dostupných údajov neboli zistené žiadne markery, ktoré by mohli poukazovať na škodlivosť styku maloletých detí s otcom, alebo s matkou.

Na otázku, či deti výslovne odmietajú kontakt s jedným rodičom, ak áno, odkedy a prečo, u maloletej W. uviedol, že neodmieta ani jedného z rodičov, odmieta len kontakt s matkiným priateľom. Maloletá J. však odmieta kontakt s otcom kvôli jej neprijemnému zážitku s temer násilným odvozom na otcovi chatu, kde sa museli na otcov pokyn schovávať pred matkou až kým od chaty neodišla a celkove odmieta s otcom tráviť čas na chate, čo prežíva ako odmietanie otca.

Na otázku, či odporúča zákaz styku maloletých detí s niektorým z rodičov, znalec uviedol, že posúdenie tejto otázky predpokladá z pedopsychologického hľadiska potvrdenie existencie závažných osobnostných a psychických problémov a symptómov u otca alebo matky k tomu, aby bola takáto úvaha opodstatnená. Vzhľadom k skutočnosti, že ani jeden z rodičov nevykazuje žiadne meritórne rizikové ani negatívne povahové ani osobnostné markery, ani žiadne symptómy psychopatologickej povahy, niet dôvodov uvažovať o zákaze styku maloletých s niektorým z rodičov.

Maloletá J. bola na pojednávaní vypočutá v prítomnosti kolíznej opatrovníčky. Uviedla, že má 10 rokov a chodí do 5. ročníka ZŠ. V škole sa jej darí celkom dobre, aj keď v minulom školskom roku mala problémy s prírodovedou, z tej mala trojku, ale ináč mala sedem jednotiek a dve dvojky. Škola ju zaujíma. Vo voľnom čase chodí na tanečný krúžok, ktorý má trikrát v týždni - v pondelok, v stredu a vo štvrtok. Chodí tam sama, lebo je to blízko jej školy. Najprv ide domov, urobí si úlohy a potom ide do tanečného krúžku.

Býva u mamičky a chce tam aj naďalej zostať. Mala upravený styk s ockom, ale podľa nej ocko je veľmi nepríjemný, keď si vypije. Keď idú na chatu, tak si ocko vypije a potom na ňu veľmi „vreští“, čo ona neznáša. Ocko ju nebije. Maloletej veľmi vadí prístup otca ku nej a nechce sa s ním stretávať.

Na otázku kolíznej opatrovníčky, či by sa s ockom nechcela stretnúť aspoň každý druhý víkend jeden deň, napr. v sobotu, alebo v nedeľu na pár hodín, maloletá odpovedala, že sa s ockom vôbec nechce stretávať. Aj keby to ockovi malo byť ľúto, ani tak sa s ním stretávať nechce. Na ocka sa hnevá, pretože ubližuje jej sestre, kričí na ňu, ale sestra napriek tomu sa nechce vrátiť ku mamke, ostáva tam bývať. Mamka jej vôbec nevravela, čo má povedať, ona sa s ockom jednoducho stretávať nechce. V čase,

keď je u ocka, domáce úlohy si robí s jeho priateľkou I., ktorú nemá rada, ale Jana dobre ovláda anglický a nemecký jazyk a v týchto predmetoch ju dokáže naučiť.

Matka maloletých detí by bola rada, keby mala obe deti zverené do svojej osobnej starostlivosti, ale keďže staršia dcéra W. už má 17 rokov, rešpektuje jej stanovisko že je u otca. Ak súd rozhodne tak, že Ivanu zverí do osobnej starostlivosti otca, nežiada ani upravovať styk s ňou, pretože by to bolo zrejmé len formalitou.

Čo sa týka mladšej dcéry, trvala na tom, aby dieťa bolo zverené do jej osobnej starostlivosti a o styku by mal súd rozhodnúť aj vzhľadom na výpoveď maloletej, avšak poukázala na to, že nikdy nebránila dieťaťu, aby sa s otcom stretávalo. Naopak, tiež sa domnieva, že styk maloletej s otcom by bol prospešný, aj keď teraz, keď má dieťa takéto problémy, ktoré súvisia s rozpadom rodiny a stratou súrodenca, by bolo vhodné, aby otec rešpektoval to, že nechce byť s ním až tak často, ako to bolo upravené predbežným opatrením, ako na tom trvala právna zástupkyňa otca. Bolo by vhodné, aby sa maloletá stretávala s otcom len cez víkendy a nie cez týždne, kedy má svoje mimoškolské aktivity, ktoré otec nie je schopný zabezpečiť spolu s dieťaťom. Čo sa týka prázdnin, navrhla upraviť styk otca s maloletou 10 dní v júli a 10 dní v auguste, aby maloletá mohla u otca zostať aj dlhšie. Taktiež súhlasila s tým, aby sa dieťa stretávalo s otcom aj cez jarné, letné, zimné prázdniny a Veľkú noc, avšak chcela, aby na Vianoce dňa 24.12. bola maloletá u matky.

Podľa ust. § 28 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ust. § 75 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa ust. § 77 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičí. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa ust. § 24 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne

na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

Podľa ust. § 25, ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloleťým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloleťým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa ust. § 162 O.s.p., pri rozsudkoch predbežne vykonateľných plyní lehota na plnenie od ich doručenia.

Na návrh môže súd predbežnú vykonateľnosť rozsudku vysloviť, a to vo výroku rozsudku, ak by inak účastníkovi hrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej alebo značnej ujmy.

Na základe vykonaného dokazovania, zisteného skutkového stavu a s prihliadnutím na uvedené ustanovenia zákona súd zveril maloleťú Ivanu do osobnej starostlivosti otca, pričom prihliadol na jej stanovisko a na to, že je vo veku blízkom dospelosti. Obaja rodičia s takýmto riešením súhlasili, matka uviedla, že nežiada, aby s ňou mala upravený styk. Ivana sa vyjadrila, že mamku bude navštevovať počas víkendov. Zo strany matky určil pre ňu výživné vo výške, ktorú požadovala ona za predpokladu, že by bolo dieťa zverené jej a vyčíslila potreby staršej dcéry v tejto výške.

Maloleťú J. zveril súd do osobnej starostlivosti matky, pretože ju riadne zabezpečuje, maloleťá si želá byť zverená svojej matke a otec s tým súhlasil. Netrval na nariadení striedavej starostlivosti a bol ochotný prispievať na jej potreby sumou, ktorú požadovala jej matka.

Vzhľadom k tomu, že maloleťá J. opakovane tvrdila znalcomi, kolíznej opatrovníčke aj sudkyňi, že sa s ockom stretávať nechce, matka uviedla, že už keď mali upravený styk predbežným opatrením, snažila sa dodržiavať rozhodnutie súdu, ale musela dieťa dlhodobo na toto stretnutie pripravovať. Viac dní dopredu jej musela hovoriť, že s ockom pôjde a že musí ísť, pretože to má jednoducho nariadené. Je presvedčená, že maloletej sa krivdí, keď sa jej otec viac venoval svojej partnerke, cítila sa tam nadbytočná. Matka urobí všetko pre to, aby maloleťú na styk s otcom pripravila, avšak otec bude musieť viac hľadiť na potreby dcéry.

Otec tvrdil, že keď chodí pre dcéru, maloleťá zbehne dole k nemu. Nestalo sa, že by prišiel pre maloleťú J. a tá by mu povedala, že s ním odísť nechce. Tvrdil, že keď dcéra nastúpi ku nemu do auta, je úplne iná, ako keď odchádza od matky. Je prirodzená a správa sa normálne. Uviedol, že bude rešpektovať vôľu maloletej a proti jej vôli dieťa nebude brať nasilu od matky.

Kolízna opatrovníčka záverom uviedla, že pri šetrení pomerov u rodičov bolo zistené, že v byte matky majú obe deti možnosť kvalitne žiť, pripravovať sa na vyučovanie, byť je zariadený všetkým potrebným a starostlivosť matky je dokonalá. Neboli zistené nedostatky v žiadnom smere. Vzhľadom k tomu, že maloleťá Ivana sa sama rozhodla žiť u otca, odporúčala, aby bola zverená do osobnej starostlivosti otca a styk s matkou nie je potrebné upravovať vzhľadom k veku maloletej. Čo sa týka maloletej J. túto odporúčala zveriť do osobnej starostlivosti matky a styk s otcom upraviť veľmi citlivo. Navrhla prihliadnúť k opakovaným vyjadreniam maloletej, kedy styk s otcom kategoricky odmietala, pretože sa necíti dobre v jeho spoločnosti. Aj v minulosti už poukazovala na to, že otec nerešpektuje jej záujmy a túžby napriek tomu, že ona má aj mimoškolské povinnosti a otec ich nie je ochotný rešpektovať. Otec presadzuje len to, že v čase, kedy má súdom upravený styk s dieťaťom o trávení voľného času maloletej je oprávnený rozhodovať sám. Napriek jeho iným plánom a programom sa tohto styku muselo zúčastňovať. Navrhla ho upraviť každý párný/nepárny týždeň v mesiaci v sobotu od 9,00 hod. do 18,00 hod. aj preto, že dieťa nastúpilo na II. stupeň základnej školy, čo je náročný prechod v živote detí. Je to aj čo sa týka učenia veľmi náročné a možno by bolo vhodné, aby dieťa bolo v nedeľu doma, aby sa mohlo na prípravu do školy riadne sústrediť vo svojom vlastnom prostredí. Čo sa týka sviatkov a prázdnin, matka sama

navrhla upravovať aj tieto v obmedzenom rozsahu, pretože sama je presvedčená o tom, že styk dieťaťa s rodičom by mal pokračovať aj po rozvode manželstva rodičov, avšak aj k tomu kolízna opatrovníčka navrhla pristupovať veľmi citlivo.

S prihliadnutím k znaleckému posudku, vykonanému dokazovaniu a stanoviskám všetkých zainteresovaných súd upravil styk J. s otcom, aj keď sa maloletá vyjadrila tak, že s otcom sa nechce stretávať v žiadnom prípade.

Obaja rodičia navrhli, aby sa výživné neurčovalo od podania návrhu, ale až od mesiaca, v ktorom súd vydal rozhodnutie.

Právna zástupkyňa matky požiadala, aby súd vo výroku rozsudku uviedol aj predbežnú vykonateľnosť výroku o úprave styku otca s maloletou J.. Súd jej návrhu vyhovel, aby stretávanie sa otca s maloletou prebiehalo tak, aby bolo na prospech najmä maloletého dieťaťa.

Výrok o trovách konania vyplýva z ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie, a to do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia na Okresný súd Košice I v 3 písomných vyhotoveniach. (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).